

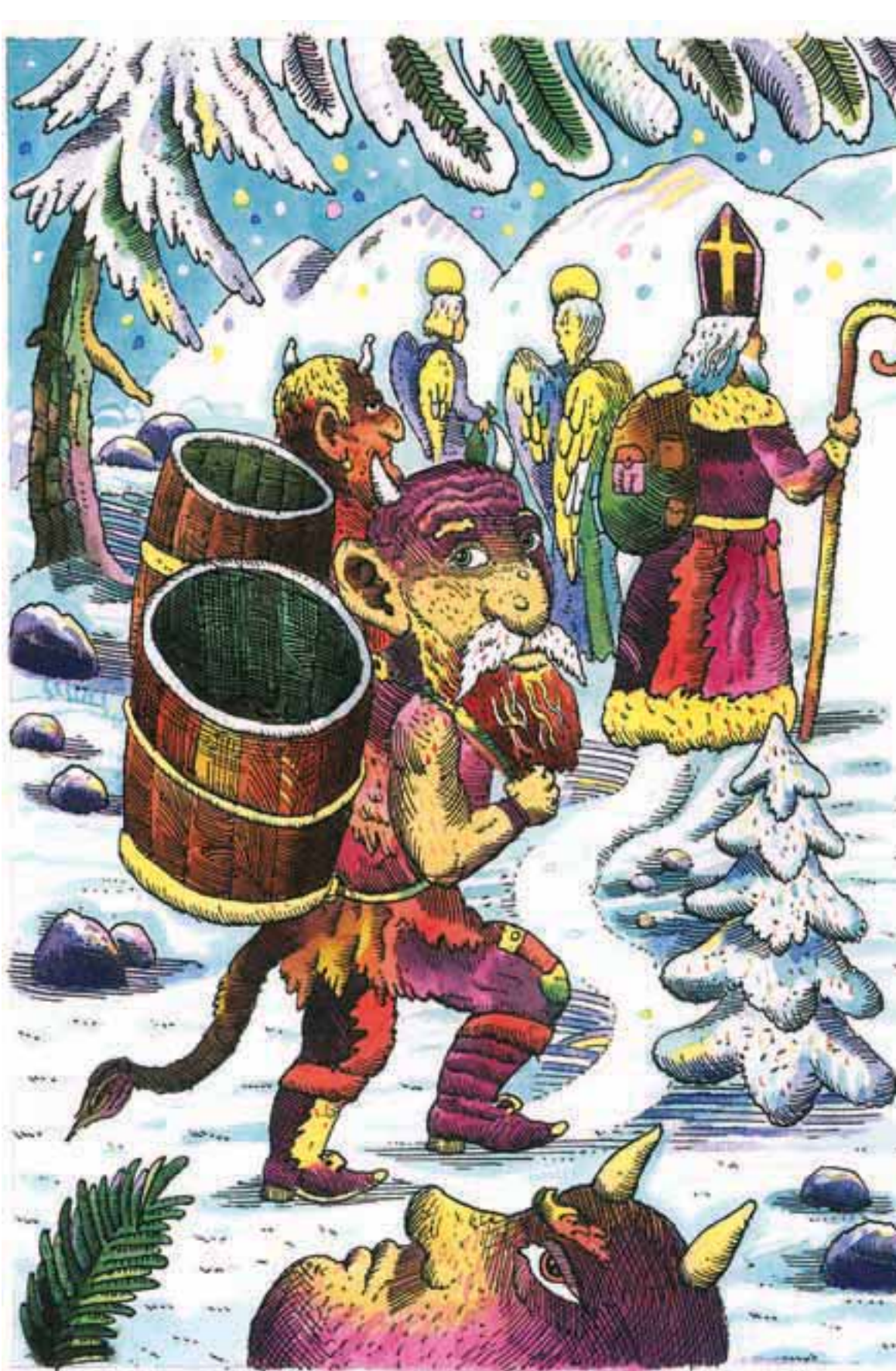
Ludo Zúbek

AKO SA ČERTÍK FROLIŠ DOSTAL Z PEKLA

Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov, spol. s r. o.,
Bratislava

Ľudo Zúbek

AKO SA ČERTÍK FROLIŠ DOSTAL Z PEKLA

ILUSTROVAL MARTIN KELLENBERGER

Copyright © Elena Zúbeková-Bertoncini 1995, 2012
Illustrations © Martin Kellenberger 1995, 2012
© Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov, spol. s r. o.

e-mail: vsss@stonline.sk
<http://www.vsss.sk>

Realizované s finančnou podporou
Ministerstva kultúry SR

VYDAVATEĽSTVO
SPOLKU SLOVENSKÝCH SPISOVATEĽOV, spol. s r. o.

Ludo Zúbek: Ako sa čertík Froliš dostal z Pekla
Zodpovedná redaktorka Natália Petranská Rolková (profitexty.sk)
Ilustroval Martin Kellenberger
Sadzba Hana Fašungová, fasungova@gmail.com
Tlač P+M Tlačiareň, s. r. o.
Vydanie druhé

ISBN 978-80-8061-621-2

AKO SA ČERTÍK FROLIŠ DOSTAL Z PEKLA

A či viete, deti, že malí čerti nie sú zlí?

Keď sa narodia, sú nevinní ako ľudské novorodeniatka. Len keď trochu vyrastú, začínajú ich starí čerti priúčať čertovskému remeslu. A veru čertovské remeslo nie je ľahké. Taký poriadny čert musí vedieť 333 spôsobov mučenia hriešnikov, musí si osvojiť všetky figle, ktorými čerti pokúšajú ľudí, a musí sa snažiť urobiť ľuďom čo najviac naprotiveň.

Na učenie prijímajú čertíkov až v siedmom roku. Do tých čias majú voľnosť. Hrajú sa ako deti a zlostia starých čertov svojimi šibalstvami.

Čertík Froliš dovŕšil na jeseň siedmy rok a od Nového roku mal začať chodiť do pekelnej školy. Lebo aby ste vedeli, v Pekle je začiatok školského roku na Nový rok.

Froliš bol čertík dobrosrdečný. Starých čertov nehneval a jeho otecko, čert Morduch, bol by mal z neho radosť, keby Froliš bol mal viac čertovských vlastností. Nepáčilo sa mu, že Froliš je takým milým dobráčikom. Obával sa, že z neho súci čert nikdy nebude. A preto Froliša bájaval.

– Tak z teba vycepujem aspoň zanovitého čerta, – vravieval starý Morduch a nedal sa obmäkčiť Frolišovými slzami.

Bol večer pred Mikulášom, keď čertík Froliš sedel uplakany za pekelnou pecou. Otec mu bol prikázal, aby priložil pod kotol, a to tak, aby sa hriešnici v kotle dobre varili. Froliš priložil, ale iba trošku, aby oheň nebol silný a aby to hriešnikov v kotle veľmi nepálilo. Ej, Froliško, Froliško, také veci sa v Pekle nerobia. Prišiel otec, starý Morduch, a milého Froliša vyplatil tak, až sa mu z kožúška prášilo.

Sedí si Froliš za pecou a smutne sa díva na pekelný hurhaj. Lebo ako sme už povedali, bol večer pred Mikulášom a vtedy majú čerti plné ruky práce. Chystali si putne, prúty, metly a reťaze. To všetko na zlé deti. Froliš pozeral na nich závistlivým pohľadom. Tak rád by išiel s nimi, ale otec, starý čert Morduch, nechcel o tom ani počuť.

– Nikam nepôjdeš! Doma zostaneš! – povedal mu prísne. – Na Svet chodia len prísni a zlí čerti, nie také mláďatá, ako si ty. Keď vyrastieš a vyučíš sa čertovskému remeslu, potom pôjdeš aj ty na Svet ľudí pokúšať. Ale skôr nie.

Rozmýšľa čertík Froliš o otcových slovách, daromná vec, otca nepresvedčí. Bude musieť vymyslieť nejaké figliarstvo. Ale aké? Dostať sa

do Pekla, to je ľahká vec – ale dostať sa z neho von, hm, to je aj pre čerta ťažká práca.

Čo robiť?

Milý Froliš hútal, dumal. Premýšľal tak usilovne, že od samého rozmýšľania začal si rožky škrabkať – no nie a nie dačo súce vyhútať. V pekelnjej bráne je prísna stráž. Bez priepustky nikoho nevypustí. A keby Froliš aj priepustku mal, starý, skúsený vrátnik Hundroš sa nedá tak ľahko prekabátiť. Hneď by poznal, že tu niečo nie je v poriadku. A milého Froliša by potom otec vyobšívaj chvostom. A to bolí ešte väčšmi ako trstenicou. Keby to bol hocijaký chvostík, napríklad taký tenký, ako má Froliš, no, nepoviem – ale otec Morduch má chvost riadny sťa papek. Keď ním syna potrestá, má neborák Froliš týždeň čo hladieť a dva týždne si nemôže dobre sadnúť. S otcom Morduchom nie sú nijaké žarty. To vedel Froliš veľmi dobre.

Ale čo teda robiť?

– Neseď tu ako kôpka nešťastia, Froliš, a radšej prilož do pece!

Froliš sa prebral zo zadumania a uvidel vedľa seba uja Tvrdorozka, ktorý smolou natieral putňu.

Froliš sa zahľadel na putňu a zajasal.

Už to mám! To je ono! Radoval sa v duchu a prikladal do pece akoby nič. No pritom bedlivo pozoroval uja Tvrdorozka. Keď bol ujo s prácou hotový a odišiel na chvíľku od putne, rozbehol sa Froliš a hup – už bol v putni. Učupil sa, prikrčil na samé dno, takže z celého Froliša bola len taká čierna kôpka, ako keď sa dakde pod stenou kocúr stúli. Ani dýchať si skoro netrúfal. Azda len všetko dobre vypáli. Ujo Tvrdorozok je krátkozraký, možno Froliša nezbadá. A otec Morduch sa do ujovej putne predsa dívať nebude. Lebo aby ste vedeli, otec Morduch a ujo Tvrdorozok mali ísť na Svet.

Froliš sa ešte potichučky pomodlil, aby sa to všetko dobre skončilo. Modlil sa túto pekelnú modlitbu:

– Všetci čerti a všetci zlí duchovia, ktorí pomáhate zlým ľuďom k mrzkým činom, pomôžte dnes mne, čertíkovi Frolišovi, aby sa môj výlet na Svet dobre vydaril.

Potom čakal so zatajeným dychom, čo sa bude diať.

Nuž, čo myslíte, čo sa potom stalo?

Ktosi zabrechal.

Ej, Froliš, Froliško, máš ty len krátku pamäť. Veď si zabudol na svojho najlepšieho kamaráta.

Tento Frolišov kamarát len-len že nepokazil celý výlet. Objavil sa, keď

to bolo najmenej treba. Tým najlepším Frolišovým kamarátom bol – uhádli ste už? – pes Joldáš.

Joldáš, jazvečík s krátkymi, krivými nôžkami, dlhými uškami, múdrymi očami a okrúhlym bruškom bol celý, celučičký čierny ako Froliš a možno pravé pre tú čiernu farbu sa tak skamarátili.

Aby ste si nemysleli, že Joldáša v Pekle tak vykrmili. Nie, to ho tak vykrmil ešte na Svete jeho pán, ktorý mu nosil z hostincov zvyšky obeda. Joldáš žil v takom blahobyte, že stučnel a bol ani súdok. Keď prišiel so svojim pánom do Pekla, v pekелnej matrike zistili, že pán ta nepatrí. Lebo hoci bol veľkým hriešnikom, mal dobré srdce, a preto patril do očistca. Poslali ho teda do očistca, ale Joldáša si ponechali, lebo Froliš zaň veľmi prosil svojho otca: chcel mať takého pekného psíka. Nuž mu ho dali a potom sa čertík Froliš a jazvečík Joldáš veľmi rýchlo spriatelili.

Keď sa teda Froliš v tichosti krčil na dne putne, vyrušil ho zrazu hlučný brechot. Pribehol Joldáš a radostne vyskakoval na okraj putne.

Už je so mnou zle, pomyslel si Froliš a v prvej zlosti chcel psa odohnať. No hneď si to rozmyslel a radšej zavolať Joldáša k sebe do putne. Našťastie to nik nezbadal.

– Musíš byť ticho, aby nás nenašli; pôjdeme na výlet... – šepkal Froliš Joldášovi do ucha a pes na znamenie, že svojmu pánovi rozumie, olízal mu čiernu, prestrašenú tvár.

– Už zasa to čierťa naničhodné kamsi odbehlo, – zlostil sa otec Morduch, keď sa hotoval na cestu a Froliša nikde nevidel.

– Ale veď mu dožič trochu voľnosti, kmotor, – ozval sa ujo Tvrdorožok u nadvihol putňu, aby si ju dal na chrbát. – Eh, akási je ťažká, – zavzdychal.

– To sa ti len zdá. Je ako inokedy, – odvrkol otec Morduch.

– Začínam starnúť, preto už tak nevládzem ako voľakedy...

Čertík Froliš sa len uškŕňal, keď počul ten rozhovor. No dával si tým väčší pozor, aby sa ani nepohol. Lebo Froliš si ani domyslieť netrúfal, čo by sa mohlo stať...

Vrátnik Hundroš veľkým, škrípavým kľúčom otvoril pekelnú bránu.

– Len tam potom tie neposlušné detiská vyobšívajte, ako sa patrí! – prikazoval a veselo zamával dlhým chvostom. Lebo zakrútiť chvostom znamenalo u čertov pozdrav.

– Neobávaj sa, veď len tak nasucho neobídu. Ahoj! – povedal mu ujo Tvrdorožok s úsmevom.

S obrovským hrmotom sa za nimi zatvorila pekelná brána.

AKO SA ČERTÍK FROLIŠ STAL KOMINÁROM

Na križovatke, kde jedna tabuľa ukazovala do Neba a druhá do Pekla, zišli sa naši obyvatelia Pekla so svätým Mikulášom a jeho sprievodom. Sprievod tvorili dvaja anjeli. Pekne sa pozdravili, lebo odnepamäti Sveta platí taká zmluva, že na Mikuláša je medzi Nebom a Peplom prímerie.

Dalo sa teda všetkých päť pútnikov na cestu. Sneh im vržďal pod nohami, no oni zimu necítili, lebo boli dobre oblečení, mali teplé topánky a bundy. A tešili sa, že do najbližšej dediny nemajú ďaleko.

Ej, ale horšie bolo Frolišovi. Bol zvyknutý na príjemné pekelné teplo. Čo je zima, sneh, ľad, to vôbec nevedel. Preto sa na svetský výlet nijako nevychystal. Mráz mu zalieзал za nechty, zuby mu drkotali a na celom tele sa triasol ani huspenina. Ešte šťastie, že mal vedľa seba Joldáša, ktorý na neho dýchal a tak ho aspoň trochu hrial. Chudáčikovi sa tisli slzy do očí. Jaj, veru už olutoval svoj nerozvážny skutok. Keby sa tak mohol vrátiť do Pekla.

Ako sa len toto všetko skončí? Čo s ním bude?

– Brrr! – Zima zatriasla už aj ujom Tvrдороžkom. – Svätý Mikuláš, aj tam u vás v Nebi je taká neľútostná zima?

– Ach, kdežeby, u nás nie je ani zima, ani veľké teplo. V Nebi máme vždy rovnako príjemné počasie.

Froliš pozorne počúval a v duchu si predstavoval, aké krásne to musí byť v Nebi, keď tam nie je ani zima, ani veľké teplo. Lebo veru u nich doma, v Pekle, tej horúčavy bolo niekedy priveľa. Často sa Froliš riadne zapotil. Ale na Svete sa Frolišovi už vonkoncom nepáči. Napokon by tu ešte zmrzol. To by mu tak chýbalo.

No, konečne! Už sú pred prvým domom v dedine. Anjeli zacengali zvončekmi a čerti zaštrkotali reťazami.

– Už sú tu! – ozvali sa zdnuka radostné, no i trochu prestrašené hlasy detí.

Vkročili dnu, a viete, ku komu vošli? Ku kominárovcom. Otec, celý v čiernom, sedel za stolom a čítal noviny. Mamička kominárka – tá však nebola čierna – umývala v kuchyni riad a deti kominárčatá si leštili topánky, ktoré chceli dať za oblok, aby im do nich svätý Mikuláš niečo nadelil, lebo si neboli isté, či k nim zavíta osobne.

– Pochválen Pán Ježiš Kristus, – vážnym hlasom pozdravil svätý Mikuláš.

– Až naveky! – odvetili mu zborovo.

Čerti len zlovestne zahundrali, zaškrípali zubami a vyplazili jazyk. Čertík Froliš zvedavo vystrčil z putne kúštik hlavy.

– Nuž akože, sú deti poslušné a dobré? – spýtal sa svätý Mikuláš.

– Ak sú neposlušné, vezmeme ich hneď do putne a hajdy s nimi do Pekla. Brrr, brrr, brrr! – takto zasa čerti.

– Ó, áno, sú poslušné a dobré. I do školy rady chodia, i rady sa učia.

A Miško, ten už otcovi pomáha v kominárskom remesle, – s úsmevom vrela mamička kominárka svätému Mikulášovi.

– Modliť sa vedia? – opýtal sa svätý Mikuláš.

Mamička ani odpovedať nestihla, už deti kráčali a odriekali Otčenáš.

Obidvaja čerti, otec Morduch i kmotor Tvrđorožok, pritisli sa ku kachliam, v ktorých veselo pukotal ohník. Pravda, putne po príchode hneď zložili. Pozornosť prítomných sa sústredila na svätého Mikuláša a na anjelov, ktorí vyberali z veľkého koša darčeky pre dobré a poslušné kominárčatá. Nikto si veru nevšimol, že v nestráženej chvílke čertík Froliš potichučky vyskočil z putne uja Tvrđorožka aj s Joldášom a že obidvaja čierni pasažieri sa schovali za teplými kachľami.

– Nuž, milí kolegovia, – povedal svätý Mikuláš čertom, – pre vás tu niet práce. Tak pôjdeme ďalej.

I odišli. Slová vďaky rodičov i kominárčat ich sprevádzali na cestu.

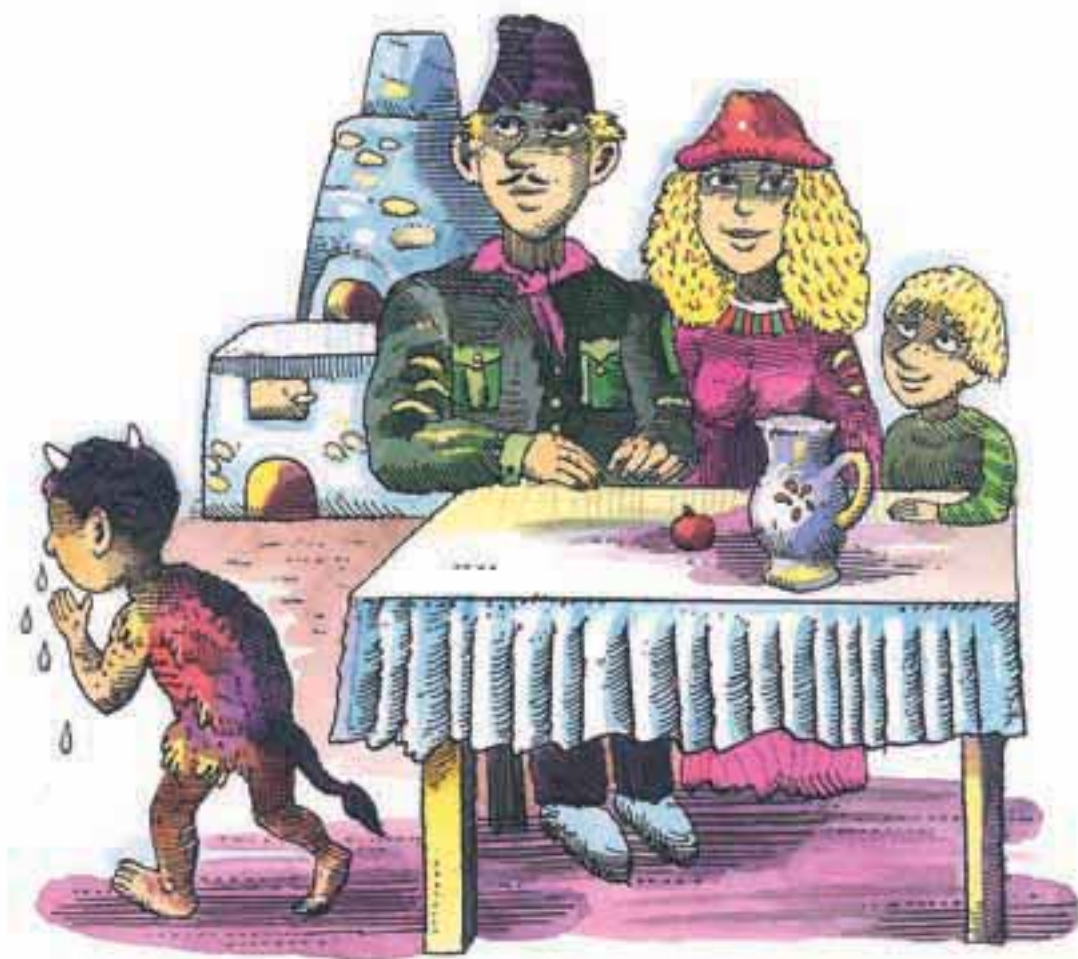
– Tak sa mi vidí, že mi z tej putne veľa ubudlo, – volkal si ujo Tvrđorožok.

– To sa ti len tak zdá, lebo si sa trochu zohrial a odpočinul si, – odvetil mu otec Morduch.

Tie slová však čertík Froliš počul už len z dvora.

Sedí si čertík Froliš, sedí u kominárovcov za pecou a rozmýšľa, čo robiť. Zohriať sa – to je prvé. Ostatné si premyslí až potom. Zohrieva sa teda čertík Froliš, chrptom opretý o teplé kachle, a počúva radostnú vravu kominárčat, ktoré si prezerajú, čo všetko im svätý Mikuláš priniesol. Počúva Froliš, počúva, kachle príjemne hrejú – a oči sa mu začínajú zatvárať. Zošuchol sa na zem, oprel hlavu o kachle a...

Sníček, sníček,
šibalíček
priblížil sa z dialky,
zhora
a zašeptal Frolišovi:
Zobuď sa,
až vyjde zora...

Čertík Froliš zaspal. Spal, spal, akoby ho do vody hodil, a bol by si tak sladko buvinkal až do rána, keby nie Joldáša.

Joldáš nespal. Strážil svojho kamaráta Froliša. Chudák Joldáš to myslel dobre, ale zle to vypálilo. Nečudo, veď kto sa vyzná v psích myšlienkach? Čupí si teda Joldáš za kachľami, čupí a očkom pozerá do izby, keď tu zrazu vidí, ako sa ku kachliam blíži veľké kocúrisko. To bolo totiž jeho miesto za kachľami. Tam spával. Pravda, ani Froliš, ani Joldáš to nevedeli. Nesie sa teda kocúrisko na svoje miesto za kachľami, keď tam zrazu zbadá cudzích votrelcov. Skrčil sa, naježil srst' a zlovestne zaprskaľ:

– Ks, ks, čo tu chcete?

– Vrr, vrr, daj nám pokoj, – zavrčal Joldáš.

Hneď nato začal sa medzi oboma súpermi tento rozhovor:

– Poškrabem ťa!

– Pohryziem ťa!

– To je moje miesto. Practe sa stadiaľ!

– Cha, cha. Teraz sme tu my.

– Mám zavolať kominárovcov?

– Mám zobudiť svojho pána?

– Mňau, mňau, ks, ks!

– Vrr, vrr, haf, haf!

A už boli v sebe a bili sa, ako sa bájava kocúr so psom.

Frolíš naľakane otvoril oči a zasykol: – Psst, Joldáš! – No bolo neskoro.

– Jój, psík je tu! – vykričlo jedno z kominárčat, najmenšia Anička.

– A aký krásny čierny! – zvolalo druhé, staršia Marienka.

– Je to jazvečík, – dodalo tretie, – riadne vypasenyý. – A sedemročný Jurko potľapkal psa po brušku.

– Necháme si ho, – zavšil rozhovor deväťročný kučeravý Maťko.

Vtom vám najstaršie kominárča, bol to onen chlapec – Miško sa volal, čo pomáhal otcovi v remesle, tento chlapec teda nakukol za kachle a prekvapene vykričlo: – Ľala, čo je tu! – Vytiahol Froliša a zakričal: – Malý čert!

– Malý čert! Malý čert! Čertík! – vrieskali kominárčatá a obstúpili Froliša. Nič sa ho nebáli a zvedavo si ho obzerali.

– Aký je milý, aj rožky má.

– A chvostík aký tenký, hľa! – ťahali ho zaň.

Prišli aj starí kominárovci a tiež so záujmom pozerali na nevídaného hosta.

– Asi ho tu zabudli, – utrúsila kominárka.

– Mali by sme ho poslať za nimi, nebudú ďaleko... – usúdil otec kominár.

– Ja nechcem ísť za nimi, – zaťal sa Frolíš.

– Ach, pozrimeže sa, a prečo nie? – vyzvedal sa otec kominár.

– Lebo som z Pekla ušiel. Bájavali ma tam, – a Frolíš rozpačito stiahol chvostík.

– Hm, hm, – zadumal sa otec kominár, – teda tak. A za čo ťa bili?

– Najviac za to, lebo mi bolo ľúto hriešnikov. No z Pekla som ušiel aj preto, lebo chcem skúsiť Sveta. – Frolíš seabavedomo zdvihol hlavu.

– Si chlapík, keď sa nebojíš. Môže z teba niečo byť.

– A páči sa ti na Svete? – prihovorila sa mu mamka kominárka.

– Nie veľmi, mrdol plec om Frolíš.

– A to už prečo?

– Lebo je tu zima.

– Ach tak, – zasmial sa otec kominár, – s tým si nerátal, však? No, nečudujem sa ti. Si zvyknutý na horúčavu a nevieš, čo je zima. Teraz je ešte mierna, veď uvidíš, ak tu zostaneš, čo bude po Vianociach.

Frolišovi prebehli po chrbte zimomriavky.

– To je vždy taká zima na Svete? – opýtal sa ustráchané.

– Nie vždy, iba niekoľko mesiacov. Práve sa začala a potrvá ešte dobré dva-tri mesiace.

Froliš zosmutnel, lebo myšlienka na takú dlhú zimu bola preňho hrozná.

– To nevydržím, zmrznem tu, nechcem ostať na Svete, – a plačlivým hlasom sa opýtal: – Prosím, kde je... kade sa ide... ako sa dostanem do Neba?

Otec kominár sa rozosmial, až sa za brucho chytal.

– Čože, vari by si nechcel ísť do Neba?

Froliš vážne kývol hlavou, že veru áno.

Teraz sa pučila smiechom celá kominárovie rodina.

– To sa vydarilo! – smiala sa mamka kominárka, až jej slzy tiekli.

– Čert v Nebi, – chichúňali sa kominárčatá. – Toho by tam tak potrebovali.

– Ako ti to len mohlo prísť na um? – krútil hlavou otec kominár. – Do Neba sa dostanú len ľudia, dobrí ľudia a dobré deti, ako sú napríklad naše – veď si videl, že svätý Mikuláš bol s nimi spokojný. Ale čertík do Neba, nie, to Svet ešte nevidel. Chachachachá!

– Chechecheché! – zadúšala sa mamka kominárka.

– Chichichichí! – rehlili sa kominárčatá.

Čertík Froliš sa dal do plaču.

– Béé... čo teda mám robiť? Do Pekla sa vrátiť nechcem, a von do zimy sa bojím... Bé...

Kominárčatám bolo úbohého čertíka ľúto, a preto prosili otca, aby mu dovolil ostať u nich. Otcovi kominárovi sa to sprvoti akosi nepozdávalo, ale keď sa zaňho prihovorila aj mamka kominárka, napokon rozhodol takto:

– Dobre teda, zostaň u nás. Ale zadarmo ťa chovať nebudeme. Musíš si svoj chlieb zaslúžiť. Potrebujem do remesla ešte jedného učňa. Budeš sa učiť kominárčine. To bude pre teba aj tak najvhodnejšie remeslo. Aspoň nebude vidieť, že si čert.

Tak bolo na veľkú radosť kominárčat rozhodnuté, že sa Froliš stane kominárom.